

Eesti Skaut

Eesti Skautide Maleva ajakiri

№. 3

Jõulunumber

1929. a.

Väljaandja: EESTI SKAUTIDE MALEVA PÄÄSTAAP

TOIMETUS:

Vastutav toimetaja: K. TREFFNER / Tegevtoimetaja: A. GRÖNBERG

Toimetuse liikmed: H. HAAMER, K. LIPING, V. KLIIMAND, H. TARI, R. TREU

TALITUS:

TARTUS, Vallikraavi tän. 19 / Aadress kirjavahetuseks: TARTU, Postkast 130

Ilmub aastas 8 numbrit / Hastakäik Kr. 1.20 / Üksiknumber 15 senti.

Toimetus palub saata teateid malevatest, rühmadest ja karjadest selles osakonnas avaldamiseks hiljemalt 10. jaan. 1930 a., kuid aadressil: Tallinn, Väike Karja 12.

Emapäevad möödusid hästi. Erakordselt suur külaliste hulk.

Tallinnas oli Realkooli saalis 1. dets. tuhat külalist. Kõik ettekanded õnnestusid hästi. Suurt huvi pakkus laiaulatusline skautliste tööde näitus väljapanekutega 2., 3., 4., 6. ja 12. rühmalt ja gaididelt. I. väikse auhinna omasid II ja IV rühm, II suure auhinna III, XII ja VI rühmad —*n*.

Paide skaudid ja gaidid pühitsesid Emapäeva 15. dets. Linna algkoolis. Avarad ruumid olid tungil täis emasid ja skautisõpru. Eeskava, mis koosnes 16. numbrist ja kõnest, võeti elavate kiiduavaldustega vastu ning viidi koju paremad muljed skautide õhtust. *Orava-Omu.*

Narva pidas Emapäeva 8. dets., olles harjutanud hulk aega eeskava ja peo kordaminekuks teinud head propagandat kohalises ajakirjanduses. Emasid tuli palju kokku, peale selle hulk aavööraid ja skautisõpru. Kavas oli skautlust selgitav kõne nskm. Hindus'elt ja üleskutse sõprade seltsi tööks mv. dir. J. Väibe'lt. Eriiselt meeldinud külalistele skautlised ettekanded.

Valgas pidutseti 7. dets. Pea pooled koosolijast olid emad, ei puudunud ka külalisi, koguni Tartust oli neid. Eeskava moodustus lauludest, tantsudest, muusikapaladest, deklamatsioonidest, jne. ning sai rohkete kiiduavalduste osaliseks. *Lea.*

Lääne skaudid pühitsesid Emapäeva 15. dets. koos gaididega skautide kodus. Ametlikule osale järgnevas omavahelises koosviibimises olid ilusaks üllatuseks rühmade ja salkade ettekanded, millised vaheldusid mängudega. Õhtu kujunes eriti meeleolurikkaks, kuna oli ka maleva jõuluõhtuks. *A+Y.*

Hoogne areng Narva skautide juures. Gaidid asutanud iseseisva maleva.

Narvas edeneb töö võimsalt. Liikmete arv on tuntuvalt suurenenud ja töö muutunud intensiivsemaks. Gaidid, kes töötasid palju aastald eri osakonna sk. malevas on nüüd asutanud kõigi gaidrühmade

ühisel soovil oma maleva. Skaudid ja hundipojad, kes kasutasid seni Kaitse Maleva ruume koondusteks, loodavad linnavalitsuselt vastutulekut oma palvele eriruumide suhtes, kuna sarnased praegu vabad. Hundipoegi on juure tulnud ja senine üks kari paisunud kaheks suureks Narva karjaks. Isegi Narva-Jõesuus on käsil karja asutamine kohalise algkooli juhataja loodetaval kaastööl. Skautide kohta peab mainima, et osa skautide vanusest väljakasvanuid kavatakse sooritada I järgu sk. eksami ja hiljem asutada roverrühma. *O. H.*

Saaremaa skautide I rühm, mis koosneb ühisgümnaasiumi õpilasist, teeb tublisti tööd. Rühmavanemaks on dir. Pukk, päälükus II j. sk. Valge. Rv. vastutulekul kasutatakse kord nädalas kooli võimlat. Siseelus tõstab tööhuvi võistlus punktide süsteemi alusel. Ka propaganda alal tegutsetakse, tutvustades koolivendide skautlusega, mis mõnegi meele muutnud. Kavatsusel omavaheline skautliste näidendite võistlus. *Fedja.*

Türi Spordiringi skautrühm on erinimetuseks 17. 5. 29 „Türi Spordiringi“ iseseisvaks osakonnaks vastuvõetud endisele Türi sk. I. rühmale (Paide V). „S. R.“ esimehe hra M. Temp'i soojal eestkostmisel lubas ringi peakoosolek skautidele ka ainelist ja moraalist abi. Nii uendanti rühma lipp ning abiesimes hra O. Seppel võttis oma peale rühmavanema ülesanded. Päälikuks on II j. sk. Endel Sulg. Rv. energilise tegevuse ja huvi kaasabil pühitseb rühm oma 4. aastapäeva 17. I 30. skautlike õhtuga. Jüripäevaks on kavas järguksamite sooritamine. „Endel Endla“.

Omavahelised võistlused Paides peeti 15. dets. Maleva meistriks ping-pongis tuli sk. Hermann Koik (II r.) 11. kaasvõistleja hulgast ja B klassis II j. sk. Viktor Jürgenson (II r.). Palli kasti loopimises võitis esikoha sk. Heinrich Mäemat (I r.) 17. seast. Kimmi mängust võtsid osa 12 skauti, maleva meistriks tuli II j. sk. Martin Oja. *Orava-Omu.*

Jõulupuu metsas. Loodussõbralised Tallinna NMKÜ skaudid pidasid oma jõulupuud tänavu 21. dets. metsas Lükatil. Tõrvikute valgusel rännak talises õhtupimeduses, särav kuusk keset metsa sügavat vaikust olid unustamatu sündmuseks. Hiljem mindi rühma kodusse, kus ootas traditsiooniline jõuluvorsti söömine. *R. T.*

Jõulukellade helin

— elu poristel teeradadel rändajaile.

Ratsutasin üle välja. Tee lookles mustade põldude vahel. Ei olnud ruttu, seepärast astus mu neljajalgne sõber aeglaselt virtsuvas poris, vahest komistades libedal kivil, vahest pään tõstes ja kuulatama jäädes telefoni traatide hulumist. Hilissügisene öö oma varjudega oli laskunud alla; rasked pilverünkad sõudsid mustade tontidena üle ähmase taeva, harva lubades pilgukeseks ajaks õhukesel kuusirbil piiluda üksikut ratsanikku. Torm puistas peenikest uduvihma näkku, ise tuhises kiiresti edasi postist postini mööda piki teed säätud traate, nagu tahaks temagi aru viia kuhugile, nagu kadestades, et inimestel üksi see eesõigus jäetud neid vaskpaelu tarvitada. Sügistorm hulus ja nuttis, aga südames ometi nii sügav rahu . . .

See oli Kristuse tulemise ajal, mil jõuluõhtu unelmid nii ligidased hingele, kus rinda täidab nagu mingi põnev ootus tulevate rahu- ja rõõmupühade vastu. Isegi jõululaulu viit katsusin tasa oma ette ümiseda, seda kordkorralt ikka valjemaks muutes, kuna imestades kuulatama jäin. Kas torm ei häbenenud mind segamast, olin ju laulnud kõvemini traatide muusikast. Sügisöös nagu kajas veel kaua „Püha öö, õnnistud öö . . .“

Tükk aega ei kuulnud jällegi muud kui kapjade lirtsumist. Viimane küla ja metsatukk, siis hakkas läbi udu paistma tume kirikutorni siluett. Ei soovinud midagi nii palavasti, kui seda, tollel silmapilgul, et säält ülevalt oleks kostnud läbi sügisöö, läbi tormi ja saju jõulukellade helin. Imelik, miks just seda nüüd soovisin, udusel ööl ratsutades porisel maanteel. Aga see selgus peagi. Eks ole ju midagi nõnda iseäralikku kõitvat ja elustavat jõulukellade helinas. Säält kostab rahumanitsus tormis, kõlab rõõmuhõiskamine nutus ja leinas, hüüab vaimustav kutse kaduvas lootuses. Sügis on langevate lehtedega ja sihte matva uduga on kadu- vusest kuulutaja ja eluvõitlejate vaimustusele leinalaulude luuletaja. Nõnda

Sisu:

Jõulukellade helin | Skaudi au | Kriminaaltõika | Skaut Peeter | Po-
jad kaljul | Matk; Tallinn-Riia-Tartu | Skautlisi mängu | Teateid
sise- ja välismailt; toimetuselt |

laulis mullegi ta masendavat viit sügistorm huludes ja nuttes; ainult jõulumeeleolus leidsin seekord oma lunastava südame rahu . . .

Poisid, teie ratsutate kõik kord elu poristel maanteedel, mil sügistorm kõrvus hulub ja nutab, mil „uduse upuvad sihid kõik eel ja raske on süda ning väsinud meel“. Üks hääl teie sees nõuab vabanemist kurbadest mõtetest ja teie ei suuda sügise meeleolu muuta. „Kuhu minna?“ küsib otsija hing, „mida teha?“ Ei kusagile mujale kui sinna; kui käega võiksin näidata, siis otsustaksin Petlemma linnakese poole. Mingem sinna sõime ääre, mida rahvad kummardamas käisid ja käivad tänapäevani. Pikad palverändajate rongid on juba teel, palju on poisse nende keskel, neil on teravamad kõrvad — nad kuulevad paremini jõulukellade helinat; neil on selgemad silmad — nad seletavad ennemini nägema helkivat tähte üle Suure Vabastaja sünniaseme.

Ühel õhtul sääli kõlab üle maa vaikne kutse ka läbi kõige tugevamini suletud ukse: „Tulge ja vaadake“.

Poisid siis läheme kõik, meil on eesõigus seista sõime ääres kus sündis meie Suur Juht ja Önnistegija. Jõuluõhtu kellade helin kutsub kõiki elu poristel teedel rändajaid — küll neid, kes rõõmuga ootavad oma Lunastajat, kui neidki, kes südame kõvaks teinud ja sügise tormide hulumisest ja nutust ei näe läbi uut kevadet õitsemas. Nõnda hüüab meidki virguma see kutse ja siis puhkevad pea uue elu õie pungad meiegi hinges, kui usume Valguse Kuninga jälletulemist, rahvaste Vabastaja tõusmist — Jeesuse Kristuse sündimist enestegi südames.

Armsad jõulukellad, helisege rõõmsaid sõnumeid Valguse võidust pimeduse kurvastuse üle, mis sügise teekäija südamesse asunud.

Pühas, Kristuse tulemise ajal 1929.

Harry Haamer.

Skaudi au.

Norra skautide ajakirjast H. P.

„Kui sina oled seda teinud, mu poiss, on kõige parem, kui tunnistad kohe üles!“ Peremees vaatas karmilt noore poisi otsa, kes seisis kontoris tema kirjutuslaua kõrval. „Ma ei tahaks seda uskuda sinust, kuid kahtlused kalduvad tublisti sinnapoole; ütle nüüd, Sven, tegid sa seda?“

Sven Langard läks näost tulipunaseks. Ta vaatas peremehele otsa ja ta silmad välkusid, kui vastas:

„Ei.“

Peremees tõusis ülesse.

„Hea küll,“ ütles ta ja läks kauplusesse viiva ukse juure ning hüüdis sinna: „Preili Johnson, kas te võite üheks silmapilguks siia tulla!“

Preili Johnson, äri põline teenija, tuli kohe kontorisse ja sules ukse enda järel. Poiss teadis, mis nüüd tulemas. Peremees vaatas tõsisel pilgul, ent siiski sõbralikult, preilile otsa.

„Kas ei olnud nii, preili Johnson, et Teie

ja jooksupoiss viibisite eila veel peale äri sulgemist kahekesi seal?“

„Ja,“ kostis ta rahulikult, „teie teate, teine teenija lahkus kell kuus ja mina jäin üksi veel mõnda tellimist ärasaatma. Sven oli mulle abiks kaalumisel.“

„Nüüd rääkige meile kõik, mis te teate sellest kümnepäevast,“ ütles peremees peaaegu külmalt.

Preili Johnsoni pilk eksis abitult peremehe ja poisi vahel ning ta kogus end.

„Just enne äri sulgemist oli veel üks daam äris, ta ostis hulga kaupa ja tasus oma arve viiekümnekroonilise tähega. Mõni minut peale selle läksin kaubalattu ja kui ma tagasitulles hakkasin tegema kassa kokkuvõtet, siis puudus üks kümnekroonine, muidu olid arved korras.“ Ta hääl värises veidi selle seletuse andmisel.

„Kas Sven oli kogu aja äris?“

Preili silmad eksisid jälle abitult ringi.

„Ja,“ vastas ta kindlusetu.

Peremees noogutas talle sõbralikult.

„Tänan, preili Johnson,“ ütles ta, „teie võite minna.“

Preili lahkus. Kui ta oli sulenud ukse enda järel, pööras peremees uuesti Sven Langardi poole:

„Sa kuulsid, mida preili Johnson seletas?“ küsis ta tõsisel toonil.

„Ja,“ vastas Sven sumbunud häälel.

„Sa tead, et preili Johnson on ausus ja vähenõudlikus ise, eks ole tõsi?“

„Ja.“

Kas sina võid mulle seletada niisugusel juhusel, kuhu on kadunud need kümme krooni?“ küsis peremees. „Sa jäid vahepeal üksi ärisse, ega sina ometi ei avanud kassat ja võtnud sealt selle puuduva raha?“

Sven Langard pidi laua vastu toetuma ja oli ise näost üsna valge.

„Ei!“ pahvatas ta. See kõlas nagu kauge kaja kurgupõhjast. Ta vaikis vähe aega ning jatkas siis: „Mina ei ole varas! Annan teile oma ausõna!“

Peremees mängis sõrmedega laual.

„Sinu ausõna?“ vastas ta pilkava häälega, „sarnased paberid pole nüüdsel ajal kursis kõrged. Sina oled vist skaut?“

„Ja,“ vastas poiss hoogsalt.

„No, noh, ära end nüüd ärrita,“ ütles peremees. „Minu ees ei tarvitse sul tõesti näitleda. Ma tahaksin sind uskuda, aga — sa pead isegi arvestama, et väga raske on uskuda, kuis võib üks kümnekroonine iseendast kaduma minna. Mina ei ole kunagi kuulnud, et meil käivad vaimud äris. Ja sina, mu poiss, olid seal ometi terved kümme minutit üksi!“

Sven Langard vaatas peremehele otsa:

„Kas ei oleks mõeldav, et see kümnekroonine sattus vast rahasahkli vahele, kui preili Johnson lükkas selle kinni peale raha vastuvõtmise?“

„Vaevalt,“ kostis lühike vastus, „meie ei ole teda igatahes leidnud.“

„Aga, võib olla, preili unustas üldse vastuvõtmast seda tähte.“

„Lori, mu poiss!“ ütles ta järsult.

„Preili Johnson pole sellane inimene, kes võib unustada niisugust asja. Kuula mind, Sven, see on väga tõsine lugu. Mina lootsin, et oled tõesti tubli poiss ja mõtlesin vahepeal sulle anda meie teise teenija koha, kui Karlsonil veerandaasta lõpeb. Ent mul pole tarvidust niisuguste inimeste järgi, keda ma ei või usaldada.“

„Aga mina ei ole ju teinud seda,“ ütles poiss meeleheitel. „Kinnitan seda oma skaudi ausõnaga!“

Peremees heifis selle peale käega.

„Kuulsin sellest juba küllalt. Ära tule

siia nii suureliste väljendustega! Ole rõõmus, poiss, et ma asjast veel politseile ei teata. Küll aga tahan järgi kaaluda, kas võin sind edaspidi, kui jooksupoissi, veel proovil pidada. Võid koju lõunale minna. Jumalaga!“

Poiss seisis seal, käed rusikas. Näis, nagu kavatses ta nendega vastu peremehe lauda lüüa. Seda ta ei teinud siiski. Väljus vaid sõnalausumata kontorist. Kandis aga näol väga imelikku ilmet, kui läks välja, niisugust, millist peremees ei olnud kunagi varem tema juures tähele pannud. Poisi nägu oli tõsine nagu täiskasvanul!

— Sven Langard sammus pikkamisi koju poole. Teel pörkas ta mitu korda kokku vastutulevate inimestega. Ja ühest põiktänavast ülemineku juures pidi ta peaaegu auto alla jääma. Ta sammus edasi nagu unes. Mõtted viibisid eemal. Need lõiksid teda kui noatera. — Peremees arwab,

et tema on varas ja naerab, naerab ausõna üle. Tema ausõna üle, mida ta peab alati pühaks ja hoiab kõrgel, seitsaadik, kui astus skaudiks, neli aastat tagasi! Sven tõmbas käed rusikasse. Ta tahtis näidata suurkaupmees Blickile, et ka tema ausõnaga tuleb arvestada!

Aga kuidas?

Oh ei, see näis siiski liiga kahtlane teostada, võib olla koguni võimatu. Ühest küljest oli ka täiesti arusaadav, et peremees just teda kahtlustas. See teeb aga päris hulluks. Mida arvavad temast küll teised poisid salgas, kui kuulevad niisugust asja! Võib olla, tuleb tal koguni välja astuda skautide seast! Ei, ei, nii kaugele see asi ei võiks siiski minna!

Skautide seast välja heidetud saada? Ent teda võidakse siiski vallandada jooksupoisi kohalt. Mis saaks siis emast, kellel

oli niigi vähe millest elada! Kas ta ei istunud juba päevad ja ööd kodus tööl ning õmbles, et saada kõige tarvilikumat temale, Ellale ja väikesele Björnile. Ta süda muutus alati raskeks, kui mõtles ema vaevale, mida see pidi nägema pärast isa surma. Kõik lootused olid tal pandud Sveni peale. Ta teadis, et suurkaupmees Blick oli Svenist jooksupoisiga rahul ja et peremees talle hiljem parema kohagi annab, kui selleks võimalus. Nüüd aga see hirmus lugu, mis asus takistama kogu arenemisteed. Võib olla tuligi tal kohast ilma jääda. Ta oleks meelsamini ise end üles õelnud pärast niisugust juhtumist, ent ei võinud siiski seda — ema pärast. Raha, mis ta teenis, kulus nii väga ära. Sealjuures aga Blick, kes ei tunnistanud tema ausõna ja arvab, et tema, Sven, on varas! Oh, kõik see võis üsna meeletule viia...

Üks veoauto sõitis otse tema peale. Autojuht suutis õnneks pidurdada viimasel silmapilgul.

„Kas sa ei võiks ka ettevaatlikum olla, pois,“ urises see vihaselt.

Sven Langard ei kuulnudki seda, ta läks edasi nagu unes.

* * *

Peale lõunat jätkas Sven oma tööd, nagu harilikult. Ent siiski oli kõik teisiti, kui varem. Äris ei rääkinud enam keegi tema. Enne pöörduti ikka mõne sõbraliiku sõnaga tubli ja armsa poisi poole. Aga nüüd tundis ta end jääkülmast vaikusemüürist ümbritsetuna. Uudis temal lasuvast kahtlusest oli nagu maa alt kõigile teatavaks saanud ja polnud enam kellegile, kes töötasid selles suuräris, saladuseks. Kuigi mõni säärast asja Svenist ei uskunud, siiski ei juletud juba peremehe kartusel temaga rääkida.

Svenile oli suureks kergenduseks, kui ta võis jalgrattal välja minna kaupalaiali viima. Ta ei suutnud välja kannatada kõiki neid küsivaid nägusid. Tundis nagu mingit põletavat pilku seljas, niipea kui end mõne äriteenija ees ümber pööras.

Muul ajal viibis Sven alati mõtetes. Ta ootas rohkem kui üks kord, et peremees saadab tema järele; kuid seda ei sündinud. Ka järgmisel ennelõunal ei kutsutud teda. Piinlev teadmatuus painas Sveni. Peremees pidi ometi midagi varsti ette võtma, ta ei suutnud nii enam välja kannatada. Peremehe arvamine peaks vähemalt muutunud olema selle aja jooksul. Svenil oli kindel mulje, et peremees ei olnud unustanud seda lugu.

Peale lõunat tuli peremees viimaks ärisse. Sven seisis parajasti leti ees ja kaalus jahu.

„Tule minu järele kontorisse,“ ütles peremees temast möödudes. Sven läks otsekohe.

Peremees võttis tugitoolis istet.

„Olen sulle vist ülekohut teinud,“ algas ta pikkamisi. „See kümnekroonine on leitud.“

Ta vaatas uurivalts poisi otsa. Sven punastus. Aga ta ei näinud just üllatatud olevat.

„On see — siiski leitud?“ tõi Sven kuuldavale.

„Jah, on leitud,“ ütles peremees. „Mina leidsin selle täna rahasahtli põhja vahelt. Tõesti üllatus, sest ka eila otsisime seal.“ Ta vaatas seepeale läbipuurival pilgul poisi otsa, tahtes nagu teada saada tema salajasemaid mõtteid. „Ja, ja, siis see asi on lõpetatud. Pead mulle andestama, et tegin sulle ülekohut. Ma lootsin alul kohe, et võin sinus kindel olla.“

Ta vaatas mõtteis poisile järgi, kui see välja läks. Ent siiski ei olnud kõik korras. Sven ei olnud veelgi mitte endiselt rõõmus. Aga harilikult on nii raske poisest mõista. Võib olla, oli ta siiski teinud rasket ülekohut poisile. Noh, ootame ära. Igal juhul ei sõandanud ta veerandaasta lõpul Svenile anda teise teenija kohta. Firma Blick ja Co oli üldtuntud oma ausate äriteenijate poolest ja suurkaupmees ei tahtnud ka sel juhul üldisest reeglist üle astuda. Ta kavatses Sveni edaspidigi võtta hoolsa tähelepanu alla.

* * *

Pärast seda lugu kümnekroonisega polnud Sven enam endine Sven. Mingi tagasihoidlikkus ja kurvameelsus oli asunud temasse; tema, kes varem ikka nii rõõmus ja lõbus, oli nüüd muutunud vaikseks ja endasse süvenenuks. Ta ei kõnelenud pea kellegagi seal äris. Isegi oma skaudisõprade ees oli ta muutunud teiseks. Äris töötas ta aga veel hoolsamalt kui kunagi varem.

„Sa oled end üle töötanud,“ ütles ema talle ühel õhtul. „Sa näed väga väsinud välja, mu pois. On hea, et sa püüad; aga sa ei peaks siiski end üle pingutama minu pärast.“

„Ma ei tööta ju liiga palju,“ kostus Svenilt ja ta vaatas kõrvale.

„Mis siis sinuga on, Sven,“ päris ema murelikult. „Ega sa viimaks haige ei ole?“

„Ei, mul pole midagi viga.“

Aga siiski oli laskunud tume vari tema

ellu ja kulus mitu nädalat, enne kui see pikkamööda kustuma hakkas.

Ühel pühapäeva pealelõunal kõlistas keegi selle väikse maja uksele, kus proua Langard elas. Ema ja lapsed istusid toas ja jutlesid pärast pealelõunast kohvi.

Ema läks ja avas ukse. Sven kuulis, kuidas ta kõneles ühe härraga eeskojas ja sellepeale üksi tuppa tagasi tuli.

„Sven,“ ütles ta, „see on sinu peremees ja ta soovib heameelega sinuga rääkida. Mina palusin teda sisse astuda, aga ta tahaks meelsamini minna sinuga jalutama, kui sul tahtmist on, ütleb ta.“

Sven oli läinud näost tulipunaseks.

„On see — suurkaupmees,“ kogeles ta „Ja, just nii,“ vastas ema ja vaatas talle üllatatult otsa. Võta oma müts ja mine temaga välja.“

„Ja,“ vastas ta ja hää l pakitses sealjuures. Suurkaupmees Blicki näost ei võinud midagi väljalugeda, kui Sven ukse juure jõudis.

„No, oled sa siin,“ oli kõik mis ta ütles. Nad läksid pikkamisi trepist alla. Alles siis, kui olid jõudnud välja tänavale, katkestas suurkaupmees vaikuse.

„Sina Sven,“ algas ta ja see kõlas nii, kui oleks ta kaua nende sõnade üle järgimõelnud, „miks pärast panid sa päev hiljem selle kümnekroonilise lausahtlisse, pärast seda, kui ma olin sinuga rääkinud selle üle?“

Poiss läks jälle näost tulipunaseks.

„Sellepärast... sellepärast...“ kogeles ta segaselt. „Aga kuidas... arvate Teie... et mina?“

„Nii, sa tunnistad siis, tähendab,“ ütles peremees lühidalt ja läks mõne aja vaikides edasi; siis jätkas: „Eila peale lõunast sain ma ühe iseäraliku kirja, kohe pärast seda, kui olid läinud koju. See oli sellelt daamilt, sa tead, kes viibis tol pealelõunal äris. Ta kirjutab, et oli saanud ühe kümnekroonise rohkem tagasi, kui tal oli õigus saada. Ta oli mõelnud kohe järgmisel päeval sisse astuda ja raha tagasi anda, aga unustas ja alles nüüd tuli tal see meelde, kui lõpetas oma kuu arvepidamise ja leidis sealjuures, et kümme krooni on üle. Nii selgub, et preili Johnson on teinud siiski ühe vea.“ Peremees vaatas poisile otsa. „Sa andesta ühele vanale mehele, et ta on teinud sulle ülekohut. Mina oleksin pidanud sind kohe uskuma; aga sa tead, kui raske küsimuse ees ma seisin. Kas sa tahad nüüd seda asja täiesti unustada?“

Sven Langardi nägu muutus korruga helgeks.

„Ja,“ ütles ta kindlalt.

Suurkaupmees haaras poisi käe ja pigistas seda tugevasti.

„Siis oleme tasa,“ naeris ta. „Aga ütle mulle Sven, miks panid sa selle kümnekroonilise sahtlisse, kui sa ometi ei olnud midagi võtnud. Kas pole nii, et sinu emal — et sinul — on rohkem tarvidust selle vähese järgi, mis sa teenid.“

Sven vaatas ühe suure luksusauto peale, mis mööda sõitis.

„Jaa,“ vastas ta pikalt, „aga Teie teate, et mina olen skaut ja peale selle kartsin, et jään kohast ilma...“

Peremees noogutas peaga.

„Ma saan aru,“ ütles ta. „Mul on meele, mis sa rääkisid ja et sa andsid oma skaudi ausõna. Sul võis olla tõesti kibe meel, kui ma sellega nii vähe arvestasin.“

Mul on nüüd omal häbi, kui mõtlen selle peale.“ Ta pani käe poisi õlale. „Sven, Karlsoni koht on sinu jaoks vaba, kas sa tahad seda saada? Sa tead, et palk on kaks korda nii suur ja tead ka, et ma vajan ausaid teenijaid oma äris. Oled sa nõus?“

Sven läks näost üleni rõõmsaks.

„Ja-ah, tuhat tänu,“ kogeles ta.

„Siis on tehtud,“ tähendas suurkaupmees. Kui ta minutit kümme hiljem oli poisi tagasi viinud ema juure, siis kummardas ta üleval trepil aupaklikult poisi ema ees ja ütles:

„Teil on üks tubli poeg, proua. Ta on annud minule õpetuse, mida ma ei unusta iialgi. Teie poeg õpetas minule, et ei tohi kunagi kergelt võtta ühe skaudi ausõna.“

Head uut aastat,

elurõõmsat skautlust ja lõbusat taagrilt soovib kõigile hundudele, skautidele ja juhtidele

„Eesti Skaut.“

Kriminalistika.

Gillwelli ainetel H. P.

See pealkiri ärgu kohutagu lugejaid. Meil ei ole kavatsust õpetada skaute kuriteo jälgijaiks, küll aga kasutame oma treeningu teostamiseks neid kogemusi, mis saavutatud peamiselt ühiskonna rahu eest hoolitsejate poolt. Ja nende alusel korraldatud harjutused arendavad teravmeelsust, õpetavad tegema õigeid järeldusi, otsima loogilist sidet.

Väga väikesed asjaolud juhivad tihti suure süüteo lahendusele. Üks jalajälg, ainult ühe sõrme jälg on teinekord ära annud kurjategija isiku. Üksikud kirjutusmasina tähed, mis natuke paigast ära, avastavad välja-pressija. Väravalt ärapühkunud härmatis juhib sissemurdja jälile. Ning sellaseid piasjasju on palju, mis osutuvad lahendavaks võtmeks kuritööd jälgivale kriminalistile.

Tihtigi paljastavad väikesed harjumused kõnelusel, liigutustis, kirjutamisel, küll elukutse, küll ka kahtluse all oleva, kuid süütegu salgava isiku. Ühe arsti ütelse järgi võib üldiselt arste äratunda näiteks pudeli ja klaasi käsitlemisest, mis ju tingitud sagedast tegelusest rohupudelitega. Inseneri, voorimehe, puusepa, keemiku ja päevapiltniku käed kannavad ka alati mingit märki nende elukutsest.

Põnevate kriminaaljuttude kirjanikud kasutavad tihti neid omadusi jutustustes. Nii lugu, kus süütegija ära tuntakse tema harjumusest mändgida vasaku käe sõrmedega oma vasakul põvel.

Toon nüüd ühe elulise näite sellest, kuivõrt väikesed asjaolud aitavad kuritegu jälgida: tuntud saksa rahvasaadik lasti kahe tundmatu nooremehe poolt maha parajasti siis, kui ta jalutas Badeni ligidal Griesbachi metsas. Kuriteo ümbruse uurimisel leidis politsei üksikuid paberitükke, mis olid allakantud ühe mäekärestiku voolust ning peatama jäänud kivide taha. Paberitükid korjati kokku ja toimiti nende uurimist. Üks neist osutus ühe Hamburgi käsitöölise ühingu liikmekaardi servaks. Temal leidus silp „ult“ ja arv „10“, näiliselt ühe suurema numbriga viimased arvud. Järgipärimisel ühingust selgus, et teatud mees nimega Schulz oli nende liikmeraamatus registreeritud number 625410 all. — Teine paberitükk oli ärarebitud ühe ümbriku küljest ja kandis sõnaosi „lessen“, „Maximilian“ ja „Muenche“. Viimane tähendas Müncheni, keskmine Maximilianstrasse ja nii päriti selle tänava posti laialikandvalt kirjakandjailt, kas ta on kunagi viinud ühele isikule kirja, kelle nimi lõppeb „lessen'iga“. Kirjakandjad ei suutnud alul kuidagi meeletuletada: kuid ühel meeletus, et oma Mannheimis oleku ajal on ta kokku puutunud nimega Tileßen. Kui nüüd kirjakandjailt sellenimelist päriti, siis tuli mõnelegi neist meelde, et keegi Tileßen sai kirju Maximilianstrassel 33. Ja nii paljastati kaks mõrtsukat.

Üldiselt tuntud tõsiasi kurjategijate juures, kes lähevad parajasti oma musta töö peale välja, on, et nad sellele väga piinlikult ettevalmistavad, kusjuures nende ülespidamine sarnaneb harva harilikku, ilmsüütu inimese omale. Nad armastavad töötada pimedas, läheneda tegutsemispaigale kõverail teil ning lahkuda kuriteo kohalt harilikult jälle teist teed mööda.

Skaut Peeter.

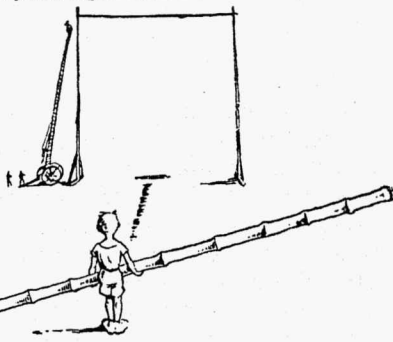
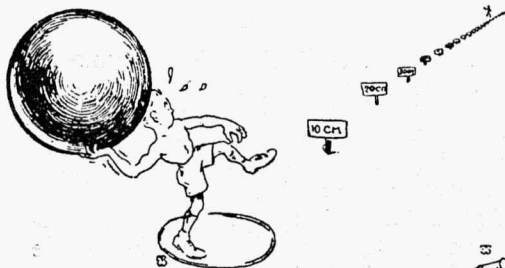
1. Väike Peeter oli peenike kui piits, ent jõudu polnud tal niigipalju. Seepärast lõppesid kõik jõukatsumised omasugustega ikka tema kahjuks. Peeter ei nutnud küll, pahandas aga alati iseenda üle, kui sai nahta peale.

2. Asi peab muutuma, otsustas Peeter. Ta tahtis tugevaks saada. Kujutas end juba kangelasena. Ning otsustas treenida, valides enda alaks kergetõustiku, kui parima tee jõule ja ilule. Siis tuli ka tihti värskes õhus viibida ja teda ei kutsunud enam kahvanäoks.

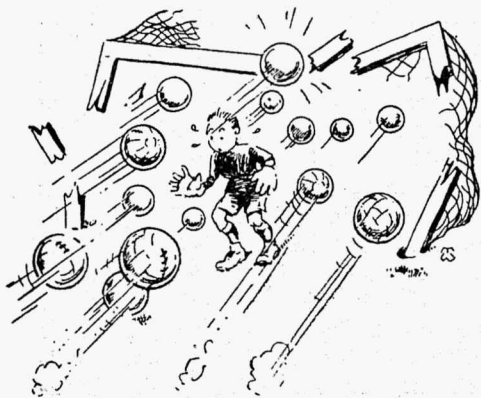
3. Nii hakkas Peeter rõõmsal meelel ja julgelt peale. Saja meetri jooks läks muidu hästi, kuid saapad jalgades, küll olid need rasked!

4. Ka kõrgushüpe sobis, poleks olnud seda maa külgetõmbejõudu, mis tahtis Peetrit mitmepuudase raskusena jalust tagasi tõmmata.

5. Kuul tundus määratu raskena, kuid see pidi juba nii minema.

6. Teivashüpe sobis, kuigi Peeter end nii kergelt ei tunnud, kui Charles Hoff, esimesel korral igatahes mitte.

7. Jalgpall meeldis väga, ainult õõl peale esmakordset väravavahi ametit nägi piinavat und.

8. Peeter ei annud kusagil alla ja harjutas terve suve. Kui saabus sügis, võis ta pea püsti tänaval käia ja ei kartnud enam omasuguseid.

Kohalekutsutud kriminalist, kui ta asjaomase aruande on ärakuulanud, peab mitmestki ettekantud faktist üle vaatama ja püüdma end asendada kurjategija kohale, mõtlema, mida tema oleks teinud samadel asjaoludel, kuidas tema läheneks, millist teed mööda lahkuks, kus oleks seisnud, jne. Kui ta niiviisi talitanud, siis alles tuleb põhjalikult järgi vaadata kõik võimalikud jälgisäilivad kohad, et ükski kriimustus ega näpujalg ei jääks tähelepanemata.

Maal on sisse-murdmisi kergem jälgida, kuna asi lihtsustatud ümbruses olevate elanikkude vähese arvu, ning pea alati mahajäävate jalajälgede abil. Linnades osutuvad samasugused jälgimised palju keerulisemaiks. Mõnikord jätab sisse-murdja osa röövitud asjadest teele maha. Kui on kast väärtasjadega ära viidud, siis leitakse see harilikult teeäärsest kraavist, mõnest küünist ehk põllult. Ning kui rohkem kui üks isik sisse-murdmisel kaastegev olnud, siis leitakse jälgede põhjal harilikult see koht, kus saagijagamist toimetatud ning maapind seal peidab vägagi palju märke.

Ühel pühapäeva hommikul silmas kirikumõisa teenija ühte võõrast meest tallide ligidal ja käskis tal lahkuda. Hiljem, päeval, tuli tal uuesti minna tallide juure ja ta kuulis seal lähedal võtmete mahakukkumist ja nägi ühte meest pimedusse kaduvat. Sündmusest teatati lähedal laagris asuvatele skautidele. Kaks neist võtsid jalgrattalambi ja läksid talli. Uurides hoolega maapinda, leidsid nad värskeid jalajälgi, mis viisid tallist viissada meetrit eemal asuva urtsiku juurde. Nad katsusid avada, ent see oli lukustatud; samal silmapilgul aga astus üks mees põõsaste tagant välja ja päris, mis nad soovivad. Skaudid küsisid kas tal on mune müüa ja saades järsu, eitava vastuse, pöörasid tagasi kirikumõisa ning kirjeldasid täpselt selle mehe välimust. Teenija tundis poiste kirjelduse põhjal mehes isiku, keda ta varem hommikul oli ära ajanud. Seepeale teadustati asjast politseile, kes läks urtsiku juure ning tõi mehe kirikumõisa. Nüüd tundis tüdruk ilma kõhklemata mehes varem nähtud tüübi. Skaudid täitsid oma ülesande suurepäraselt. Nad jälgisid leitud jalajälgi, olid kohe valmis vastama ootamatu küsimusele mehe poolt ja panid teravalt tähele mehe välimuse, mida hiljem õieti kirjeldasid. Sellel juhul oli süüteo avastamine väga selge.

Tänapäeval on üpris palju kriminaaljutte saadaval, ning tuleb ettevaatlik olla nende käsitamisel rühma koondustel, kui püütakse täita B.-P. soovitusi ja ettelugedes ühe kriminaaloo, küsida pärast poistelt, milliste üksikasjade järgi jõuti õigele lahendusele. Pahatihti selgub kurjategija isik alles jutu lõpul. Kui nii, siis ei ole sarnase raamatu lugemisest kasu meile, kel eesmärgiks loogilise järelduse tegemist harjutada, kuna see kirjutatud peamiselt lugeja põnevuse alahoiuks raamatu kaanest kaaneni.

Kuriteo ülesehitamine maapinnale jäetud „tundemärkide“ abil ehk kusagil ruumis on ka väga heaks harjutuseks meie kriminalistikale, kuid lavastajal enesel peab olema selge ettekujutus „tundemärkide“ abil koostatavast sündmusest. Ta võib, ütleme, ühe loetud jutu alusel, koostada süüteo välja; ehk jällegi omamõeldud loo põhjal, kuid viimasel juhul tuleb olla ettevaatlik, et lugu oleks lihtne ja tundemärgid loogilises sidemes sündmusega. Ei ole mingit mõtet vaid toole segipaisata ja tuletikke laialipilduda; sündmustik tuleb lavastada tõetruult, alul mitte liiga laialmaalal.

Kui koostate sellast stseeni, siis tuleb ka teil mõelda kurjategija mõtteviisil! Tema tuli kahtlemata vähekäidud teid mööda, üle põllu, läbi aia, põõsastiku, või üle müüri, müüri äärt mööda või üle katuse. Selle asemel, et tulla otseteed ukse juure, võis ta ettevaatlikult lähemale hiilida, otsides varju põõsaste taga — üks ehk kaks tikku võiks leiduda seal —, lühikeste, ebaühtlaste sammudega, tihti kuulutamiseks peatudes, või kiirelt taandunud häire kartusel. Jõudnud majanurgani on ta seal peatunud, ümber vaadanud, või põlvili roomanud akna alla ehk ettevaatlikult lähenenud aknale ja sisse piilunud. Peale kuriteo kordasaatmise võib ta aknast välja hüpanud olla, või koguni müürielt ehk katusele, põgenenud varju, vahetanud saapaid, koguni neid ära visanud. Kõik sellased asjad võivad juhtuda. Peaks olema väga külmavereline mees, kes astuks rahulikult ukse ehk akna juure, läheks maija, jalutaks rahulikult minema; ent on juba reegel, et kurjategijad pole teo käikudel külmaverelised. Neid sündmusi lavastades võib natuke punast tinti (verena) suuresti poiste huvi stseeni vastu tõsta.

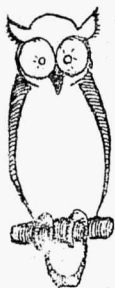
* * *

Enne kui lõpetada jutlemist kriminalistikast skautluses, toon veel ühe lühida kokkuvõtte B.-P. poolt jutustatud sündmusest, kuna siin on hästi esiletoodud vilunud jälgija omadused ja töö.

Politseinik ühest maajaoskonnast läks ilma relvadeta vangistama tagaotsitavat kurjategijat. Viimane astus talle revolvriga vastu, peitus tihedasse põõsastikku ja põgenes. Politseinik läks tagasi sõjariistade järele, võttes ühtlasi kaasa oma mustanahalise jälgija, Tiigri, ja alustas tagaajamist. Olles käinud juba viisteist klm pehmel pinnal, jõudsid nad kuiva, kivisesse piirkonda, kus tagaetav oli jälgede sumbutamiseks kogu aeg hüpanud kivilt kivile. Üks näelakriimustus siin, paar kivitükikest lahtimurtuna seal ja suuremad üksteise lähedal seisvad kivid näitasid jälgi-jaile teed edasi. Siis juhtisid jäljed puuraijuja laagrisse paksu laastuhunniku keskele. Tiiger otsis tükk aega ja teatas nüüd, et tagaetav on kas sealsamas või saapaid vahetanud ja edasi läinud. Ta tegi siis ühe suurema ringi laagri ümber ja leidis eemaleviivaid jalajälgi. Ta leiutas, et põgenik on laagris saapaid vahetanud, tagurpidi käinud ja siis ümber pööranud. Varsti võis näha, et tagaetav oli ära väsinud võõraste jalajälgedega käimisest ja omad jälle jalga pannud. Viimaks jõudsid nad ühe jõe äärde, tervelt sada klm eemal lähtekohast; saapajäljed viisid otse jõkke. Tiiger ujus üle, ei leidnud aga ühtegi jälge vastaskaldal ja ujus tagasi. Nüüd leidis jäljed siinpool jõge, allavoolu, kaldaäärses veemudas, viie klm pikkuselt. Jäljed pöördusid siis järsku kaldale ühe loomade joogikoha juures, kust kari hiljuti tagasi läinud. Mees läks nähtavasti karja ees, lootusega, et loomad tema jäljed ära segavad, [mis ka sündis. Kuid kari oli teelt kõrvale läinud uuesti jõe ääre jooma ja Tiiger leidis põgeniku jalajäljed otse edasi minnes. Siin muutusid jäljed juba värskemaks, lahtipaisatud mullatükid olid niiskemad kui muu osa, jäljeääred teravamad ja mitte tuulest või päikesest kuivatatud ja ümmarguseks aetud. Nad liikusid ettevaatlikult edasi. — Politseiniku püssist kõlas enne pauk kui kurjategija omast. — Jälgimine oli lõpetatud!

Kiri poegadele.

See oli ühel jõuluõhtul. Ühel niisugusel, mis põhitseti veel vana kalendri järele lumehelbete mängu ja reejalaste krudisemise saatel. Olid ju ennevanasti kõik jõulud valged ja rõõmsad, sest nii tore valge lumekate oli vainul ja nurmel, ning ehtis majade katuseid, kui valge paks villakord, kuuvalgel sätendava hõbetolmuga. Nüüd on sakslased meie maale toonud uue kalendriga mustad jõulud, mille üle tõega jääb järele vaid ühes vanadega nutta ning õhates meeletuletada endiseid häid aegu.

See jutt on ühest valgest jõuluõhtust, kus kuugi veel valgustas kirikuliste teed.

Vanem vend oli sedakorda üksi kirikuliste hulka arvatud, kuna meie, nooremad, mõlemad pisut kõha joru ajasime ja veel samal päeval enne jõuluõhtut kindad ja saapad lumehangedes märjaks tegime. Siis kutsus vanaema meid oma juure, võttis suure raamatu, luges enne ja jutustas siis: „Ühel ööl oli üks vaene teekäija ära eksinud võõrastel teeradadel. Külmanuna ja näljasena istub ta tee ääres ja nutab. Ei ole näha ühtegi vilkuvat tulekest, mis kutsuksid teda inimeste elukohade juure, kus võiks end soojendada ja keha kinnitada. Öö paistab koledaks pikaks venivat, koidupuna ei taha ega taha tõusta idataeva servale. Teekäija oli trööstimata ja õieti mures oma saatuse pärast. Äha sääl, kui ta kord jälle omad silmad õhates üles tõstis, siis vaata, ta näeb midagi eemalt liginevat; läbi pisarate vaadatud on see imelik särav valgus, mis ligineb kiiresti, kiiresti. Selle valgusega seltsib varsti üks hääl, mis on nagu kellade helin, tasane ja ometi rõõmus, mis täidab südame nii iseäraliku õnne tundmisega. Rändaja unustab oma viletsa olukorra, pisaradki kuivavad palgel, ta jääb imetootama. O, lapsukesed, suur oli selle

jõuluöö imetegu. Jeesus ise tuli teekäija juure suures valguses ja küsis põlvitavalt eksinud rändajalt kaastundmusega: „miks sa nutad täna, kus kõik rõõmustavad?“ Ja kui rändaja Jeesusele oli kostnud kuuis ta ära väsinud ja kojuteelt eksinud, siis ütles jõululaps uuesti: „Tõuse nüüd üles ja mine edasi, seni kui minu valgus on sinuga, ei pea sa enam eksima.“ Rändaja tänas südamest oma häättegijat, tõusis üles ja läks. Imelik sära saatis tema teekonda, ei ta tarvitsenud enam kahelda, kas ta ka õiget teed hoiab, sest tal oli südames niisugune tundmus, nagu astuks ta iga sammuga ligemale kodule. Ja uskuge, pojukesed, ei ta tunnud näiga ega väsimust, kui ta koputas oma kodu uksele jõuluööl teravituse toojana võõrastel radadelt... Aga igaüks võib veel tänapäev seda valgust näha.“ lisis vanaema sellele juure, „kes usub, et Jeesu laps teda juhataja võib õigele teele ka kõige pimedamal ööl.“ Vanaema jutustusele järgnes sügav vaikus.

Ühes läks järsku valgeks, kaevu katusel hiilgas lumi kui päeva ajal. vana vahtra raagus oksade vari langes üle hoovi. Meie kõigi kolme pilgud olid aknast välja juhitud. „Vanaema, kas see ei olegi juba jõuluvalgus,“ küsis põksuval südamel mu noorem vend. Kahtlesin minagi ses, et siin õigete asjadega tegemist oli, kuuldus ju ometi kellade hüüdugi, selgesti võis seda tunda, olgugi läbi kahekordsete akende,

Vanaema ei naeratanud niisugustel puhkudel. Ta ainult õhkas ja ütles: „Amen“ ja meile lisis sinna juure: „Nüüd helistatakse kirik välja, jõuluõhtu jumalateenistus on lõppenud. Küll kirikulistel on ilus kuuvalgel koju tulla.“

Vanaema ei jutusta enam oma pojapoegadele jõuluöö vagajuttu, aga need tema sõnad on sügavasse südame põhja igavese mälestusena meele jäänud. See jutt, mis seekord poistele oli räägitud, on elus tõeks saanud, ei ole küll tulnud eksida meil jõuluööl tundmatuil teil, aga küll elu põiktänavates ja nii sageli kui me enam teed ei tea, oleme leidnud Jeesulapse, kelle valgus meid juhatanud õigetele radadele.

Armas onu Uhuu!

Minevas numbris pole ei sina ega mina kirjutanud. Ära sa aga seda mõistatust teistele edasi räägi, et mõlemad täis laiskust oleme olnud. Nüüd jutustan sulle kuidas siin oma emadepäeva pühitsesime. See oli üks tore õhtu 30. novembril. Gümnaasiumi suur saal oli inimesi täis, iseäranis koolilapsi. Meie skaudid ja gaidid, iseäranis need viimased ja meie õed helkased olid seekord palju vigureid ettevalmistanud, nõnda et meie oma härjavõitluse ja kahekõnedega seekord üsna varju jäime, aga me olime ikka poisid omal kohal ja päästsime oma karja au, sest igaüks pidi midagi ettekandma. Meie endine hunt, Püha kerguhärra, aga vana sõpruse pooltest ikka alles Harry, pidas meile ka ühe jutu, aga tea nüüd, ehk need jutud meeldivad suurtele inimestele pisut rohkem kui meile. Ometi meie emadepäev oli sel aastal uueks tõenduseks Kuresaarele, et skaudid alles elus ja hundipojad endise vaprusena uluvad ja see rõõmustas meid kõiki. Nüüd tervitan sind kõikide Kuresaare sõprade ja hundi nimel ja soovin sulle iganes rõõmsaid jõulupühi ja hääd uut aastat.

Sinu Ennu.

Kallis onu kollane Uhuu!

Mind hüüab hunt Tiruliiks, vist sellepärast, et tal targemat nime pole mulle anda ja ma olen üks juntsidest Püha hundipoegade karjas, selle sama kiriku juures, kus õpetajaks on meie sõber, eks teised ole temast sulle juba rääkinud, aga mina tahan sulle puhuda paar sõna siinsetest pisukestest asjadest.

Kuule siis. Koguduse toas on meil oma nurk. Kalle tegi sinna juba ühele pildile raami ümber ja skaudid oma nurka paljudele piltidele. Siis tegime ka igaüks pingi, ühe sõbra pingi jalad ei kinnitanud küll mahapanemist, minnes enne laiali, aga suurem jagu on küllalt tublid pääle istumiseks. Igal nädalal on meil koondused, kus oleme mõndagi vigurit õppinud. Jõuluajal tahame üht jõuluõhtut koos skautide ja gaididega pidada. Meil on ju paljudel poistel kooli pikk ja porine tee tulla, nõnda Ardil, vanemal hundipojal, ja

Antsul, ühel pesavalal, ligi 5 kilomeetrit. Õhtud lähevad ka nii ruttu juba pimedaks, et palju ei saa koos olla. Ka koolis kisa-takse kui pole tükke õppinud ja jäetakse kinnigi, aga naha pääle ei anta. Loodame jõulu ajal sagedamini kokku tulla ja palju ilusat õppida. Meie hunt on üks vahva skaut. Ta nimi on Paul Laus. Ta mõistab ka hästi rahvapalli mängida. Sedakorda kenat tervist ja rõõmsaid pühi.

Tiruliik.

Jõulupakk.

Kallis onu Uhuu!

Meie pidasime juba oma karja jõuluõhtut. Laulsime jõululaule ja saime vanahundilt kingipakke. Ta ei tahtnud end küll tunda lasta, aga kes see siis muu võis nii ilusat jõulujuttu puhuda. Sest kui oli küllalt jõulupuud ja künulasära imetletud, küllalt hullatud ja tiritamme kasvatatud, siis kutsus jõuluvana (see vanahunt müdugi) meid kaminatule ümber, heitis omast paunast veel paar halgu tulele lisaks ja lasi jutu kuuldavale.

Minna ei taha sinule teatada, millest ta rääkis, sest sa tead neid jutte liigagi palju, küll aga kirjutan neist halgudest, mis ta tulle heitis. Need põlesid alul nagu teisedki, kuid saades rohkem kuumust, hakkasid järsku igas värvis tulesid endast väljahaitma, lõpuks koguni kõigis vikerkaari värvides. Küll oli meil siis üllatust ja lõbu laialt, ja igaüks küsis, kuidas selline ime võimalik.

Mu süda ei jäänud rahule, otsisin vanahundi veel enne pühi ülesse ja pärisin talt järgi. Ta jutustas mulle siis, et paljudes teistes maades, eriti Ameerika skautide juures on kombeks valmistada sarnast jõulupakku ja seda jõuluõhtul põletada. Sain femalt ka pakuvõimistamise õpetuse ja toon selle siin sulle, et võiksid õpetule karjadele õpetada:

„Võtke parajas suuruses puuhalg ja puurige sinna sisse hulga umbes cm laiuseid auke. See tehtud, täitke augud pronksi, raua, tsingi ja vase viilpuruga ning purustatud kirsiseemnetega. Keemilised ained: nagu kaltsiumi kloriid, annavad punase leegi, lehelise nitraat — purpurpunase, vase ammooniumi sulfaat — sinise, barium — rohelise, strontsium — karmesiinpunase ja sooda nitraat annab kollase leegi. Täitke puuritud augud nende ainetega ja katke pealt künulasarasvaga kinni. See jõulupakk põleb kõigis vikerkaare värvides.“

Üks vanem hundipoeg.

Tallinna-Riia-Tartu matk.

(lõpp)

nskm. Rich. Treu.

Õeldakse, 13. kuupäev olla õnnetu. Mulgi paistis ta alul nii — vihma tuli kui oarvarrest. Kuid skaut peab oma sõna. 13. pidime Riiaast lahkuma ja jõudma Siguldi. Saime käia 15 klm tubli vihma saatel, siis aga muutus ilm meie kasuks, kuigi päikest oli harva näha. Kuid peaasi: oli kuiv. Päris väsinult jõudsime kell 7 õhtul Siguldi. See oli tubli matk, sest juba kell 11 väljusime Riiaast.

Õemaja saime Siguldi skautide rühma kodus. Toodi sinna värsked heinugi, et võiksime hästi väljapuhata ning järgmisel päeval ilusat ümbrust vaadata. Hommikul tulid Siguldi skaudid varakult, et abiks olla Siguldi kuulsal loodusiluvaatlemisel, mida tõesti vaadata maksis. Juba see kena maastik, mida võib nautida tundidekaupa, siis vanad koopad, mille seintesse eksursandid palju mälestusi lõiganud. Ei puudunud ka Eesti nimesi, ka skautide omi ühes Eesti skaudi märkidega aastaist 1921, 1923 ja 1926. Vanemaist mälestustest võis välja lugeda aasta-arve 1400, 1425, jne.

Nagu turismi kohas kunagi, ei puudu siin kohalikud tööd: mõten kuulsaid Siguldi keppe, millega end juba loomusunnil varustab vist iga ekskursant — Olles ringikäimisega päeva möödasaatnud, valmistusime järgmise päeva teekonnaks, mis pidi juba suunduma Tartusse ilma pikemate peatusteta. Õhtu veetsime veel koos lätlastega „Gauja“ kaldal rõõmsaviisiliste Läti laulude helidel, milliseid meiegi olime ära õppinud.

15. aug. jätsime Siguldi seljataha ja võtsime uueks sihiks Võnnu. Meiega ühes tuli Läti nskm. Zvirgsdins ja üks Siguldi roverskaute, kes saatsid kuni Valgani, samuti paar Siguldi skauti, kes saatsid maakonna piirini. Lätlased, kui kergeltüütu rahvas, sattusid seekord vaimustusse oma ümbruse näitamisel ja ei jõudnud seda küllalt kiita. Veetsime seepärast Siguldi ümbruses veel poole päeva, ent õhtuks jõudsime siiski Võnnu linna, vahepeal peatudes ka meie kuulsamate vabadusheitluste lahingväljadel.

Veidi aega saamegi Võnnus omal käel ringi eksida, kui juba seltsivad meile sealsete skaudid, päris vanad poisid, korrallikus vormis ja eriti vastutulelikud. Nende kodu peatusime veidi. Selle aja jooksul hoolitsetakse ka öökorterit eest. Antakse meie käsutusse hotellis kaks tuba, kus kii-

reilt korraldume, et veel enne pimedat mõndagi vaatamisväärsust näha. Kõigepealt muidugi kuulsad Võnnu lossivaremed ühes kauni mäekesega, kus oli peetud ka Läti skautide esimene koosolek 1917 aastal. Samas asubki see tükkie parki, kuhu ilmasõja ajal saksa õhulaev oli heitnud mitukümmend pommi venelaste pihta. Nagu mitteustav oli kuulda lätlaste seletust, kes sel ajal seal elanud, et pommiplahvatuse jõud olnud määratu suur. Palju inimohvreid, palju muud kahju, mitu hobustki plahvatuse jõul puie otsa paisatud. Sügavad augud maa sees tõendasid kurba sündmust

Sealsamas lähedal asus vabadussõjas langenute kalmistu ühes mälestussambaga. Pean mõnna, et Läti surnuaiad jätvad kõik väga hea mulje, küll eeskujuliku korrashoiu, kuid ka ilusate ja suurte mälestussammastega. Ei saa võrrelda näiteks Riia langenud sõdurite surnuaeda meie Tallinna omaga, mis asub kusagil linna veerel kasarmute taga ja kuhu mineluks peab mööduma viletsatest majaühtidest. Riia oma on ilusas ümbruses metsa veerel ning mõjub oma suurejoonsusega. Samuti teised Läti omad on meie kalmistutest kaunisti paremad. — Vaikses leinas peatusime Eesti poegade haudade juures, kes maetud Võnnu surnuaial; ka nende haa eest on käsi samahästi hoolitsenud, kui Läti omadel. Lilled meri valdas seda surnuaeda.

Meie matk pidi aga jätkuma. Olime veetnud mõnusa öö sullepadjus ning ärkasime hommikul varakult. Veel kord linnavaatlemine, milline küll väike, kuid väga armsaks saanud. 10 klm eemal heitsime veel viimse pilgu Võnnule, siis kadusime juba mäe varju.

Mingipärast oli Eesti poistel tol päeval üpris hea tuju, vast oli põhjuseks, et tundsimme end Läti kaasmatkajatest üle olema. Päev oli kuum, kuid harjunud iga-suguse ilmastikuga, võisime rahul olla. Läti sõpradele hakkas aga kõmpimine mõjuma. Harva kuuldus neilt mõni sõna, ise aga laulsime rõõmsaid viise. Kas olid lätlased nii süvenenud meie laulusse, või oli mingi muu põhjus, kuid nad ei märganudki alul meie väikest vingerpussi. Kell salaja käes, tõstisime kogu aeg kiirust ja mõnigi korda möödus 6 minutiga. Pea aga märgati seda ja pikk lätkelne peapesu tegi meie naljale lõpu.

Peale lõunat jõudsime Volmari. — Linn omas asetuses võrdlemisi laialipaisatud, kuid ka väga kena. Paar tundi peatume kohaliste skautide juures, kes Läti maakonna malevatetest paremaid üksusi. Viime

kaasa hea mulje ja hulga ülesvõtteid nende elust. Juba kell 7 õhtul liigume edasi, et veel samal päeval oma 10 klm mahakäia. Ning leiamegi eest väga lahke pererahva ja veel mugavama öökorteri. Hommikul kostitatakse tasuta küll sooja piimaga, küll võileibadega, ning lahkumiseks veel peretütre poolt ilusad klaveripalad. Päike oli kõrgel kui asusime teele, et matkata veel viimset päeva Läti pinnal. Peale lõunat jõuame Läti Valka. Enne seda oli aga teel kohtamine ühe jalgrattasõitjaga, kes meilt kõiki üksikasju järgi päris ning lõpuks järgmiseks päevaks Läti Valka nende lalulepole palus. Too härra oli linnapea.

Asjata otsisime aga Valgas skaute ja lõpuks ei saanudki end seal lätlastele näidata, kui mitte väljaarvata ühe väikse hundipoja jahti, kes maja nurga takka meid vahepeal jälgis. Tahtsime temalt teateid teiste „ametvendade“ kohta, kuid asjatult. Niipea kui nägi meie lähemist, andis ta jalgadele tuld. Meie müüdiugi kannul. Vuras äkki ühest hoovivärvast sisse, meie järgi, hundipoeg üle plangu, kuid sinna ta kadus. Järgmisel hommikul aga

nägime juba vanemaid mehi, isegi kahe ja kolmepaelaga, pealegi Tartust. Kahjuks ei võinud enam edasi jääda ja hra linnapea kutset kasutada, sest ees seisis Tallinnas üleriiklised skautide spordivõistlused. Pühapäeval jatkasime vaid kolmekesi teekonda Otepäele, kuhu jõudsime õhtul pimedas. Öömaja küsimuse lahendas üks seal elutsev skautvend. Ning väljapuhununa jälle varahommikul edasi Tartu suunas, kuhu jõudsime videvikutunnil, seljaga 650 klm matk.

Matka tegid kaasa Tallinnast alates 6 skauti: nskm. R. Treu, e. sk. A. Männik, II j. sk. V. Eskuson, O. Siiberg, E. Shiller ja Heino Kuuskmann. Viimane neist vaid Pärnuni, Shilleri amet nõudis lahkumist Siguldis ja Männik haiguse pärast Valgast.

Lõputulemusena olime matkaga väga rahul. Nägime palju, õppisime veel rohkem. Ning soovitame kõigest südamest selliseid jalamatke oma skautvendadele, mitte üksnes matka pärast ja kodumaa tundmaõppimise otstarbel, vaid ka propagandana skautlusele, mis levib ajakirjanduse kaudu laiematesse hulkadesse, teinekord koguni väljaspoole kodumaa piire.

Skautlisi mängu.

Paljude lugejate soovil avaldab toimeus selles osakonnas skautlisi mängu rühmadele ja salkadele. Palume skaute ja juhte saata avaldamiseks sellaseid, mis huvitavad ja skautlilisele tegevusele kasulikud.

Sõnumite leitumine.

Igale salgajuhile antakse kinnine ümbrik, millele peale kirjutatud tema salga nimi. Ümbrik sisaldab iga skaudi jaoks ühe ülesande. Need on mõistuküsimuse ilmelised, nagu: „kus vesi tilgub“ (seal kus märjad riided ripuvad), „kust tuled ja lähed“ (uksest), jne.

Suure huviga otsitakse neid kohti. Kui juba taibatud, milline, siis leitakse sealt morse tähestikus kirjutatuna mingi osa mõnest suuremast teatest. Leiab üks skaut salgast suurema hulga teate osasid otsitavalt kohtadelt ülesse, siis võib ta neid juba järjekorda koostada ja teadet kokku lugeda ning on võitja.

Mängimiseks rühmakodus.

Peidetakse ära mitmeis värves paberitükikesi, võrdsel arvul, kuid eri värv igale salgale. Salkadel tuleb neid otsida, kuid ainult salgajuht kogub paberitükid oma kätte. Salk omab 2 punkti iga leitud paberitüki eest, mis salga otsitavat värvi ja 1 punkt iga teise sama salga otsida-oleva paberitüki eest.

Ära tundmine.

Iga rühmalige, juhid kaasa arvatud, toogu järgmisele koondusele ühe foto iseendast, kuid õige varajastes aastates pildistatu. Rühmapäälük, nummerdades neid, ning asetades seinale, võib korraldada huvitava salkadevahelise võistluse, määrates esimese koha kõige enam ülesvõtteid ära-tunnud salgale.

Vahepalad.

Ühe ehk teise mängu vahel, koonduse kavast tühimisel, ka rühma peoõhtul, peab igal rühmapäälükul tagavaraks olema mõni lühike, kiire mäng vahepalaks. Toome siin üksikuid tegevusi:

Siduge! — Püüdke siduda skaudi ekssamis nõutavaid sõlmi poksikinnastatud kätega.

Vähja käik. — Skaudid asetuvad neljakäpukile ja jooksevad võidu tagurpidi. Pardi jooks. — Iga poksija surub küünarnukid vastu külgi ja jookseb võidu, käsi liigutamata.

Koera jooks. — Võistlejad jooksevad neljakäpukile edasi, hüpatas koerajooksu.

Elevandi käik. — Skaudid kummarduvad ja haaravad kätega isendil jalust kinni ning jooksevad võidu.

Ratsa võidujooks. — Kaks poissi koos. Jooksta teatud kaugusele, üks poiss oma paarimehe seljas. Lõpupunktil ronib ratsur maha ja asetub hobuse osasse tagasiteeks.

V rahvusvaheline skaudijuhtide konverents.

Sellane konverents peetakse iga kahe aasta tagant, esindajateks on 6 saadikut igalt maalt. Eesti on võtnud osa seni kõigist eelmistest ja ei puudunud ka tänavu, pealegi, kui see peeti Inglismaal ühel ajal üleilmilise jamboreega Birkenheadis, Arrowe pargis 7. ja 8. aug. 1929. Eestit esitasid peastaabi liikmed: skm. H. Paalmann, mv. A. Koik ja mv. J. Välbe.

Konverents arutas skautluse meetodika ja rahvusvahelise läbikäimisega seoses olevaid küsimusi ja kuulis referaatide hulgas ühe huvitava indiaanlas-märkide keele üle parimalt eksperdilt sel alal, Mr. Tomkins'ilt (U.S.A.) ning teise huvitava uue rühmade korralduse, n.n. grupisüsteemi kohta, milline liidab hundusid, skaute ja rovereid ühte rühma ja meilgi teostamisel.

Aruannetest selgus, et skautide arv on kasvanud viimsest kongressist arvates 208.000 võrra, olles seega üldsummas 1.900.000. Rahvusvahelise komiteesse, kuhu kuulub 9 liiget ja kes otsustavaks organiks kongressi vaheaegadel, valiti kaks uut liiget lahkunud Lord Hampton (Briti) ja „papa“ Teuber'i (Austria) asemele, nimelt krahv Teleki (Ungari) ja Rev. Jacobs (Belgia). Järgmine üleilmiline jamboree otsustati pidada 1933 a. Kutsed koha suhtes esitasid Ungari ja U.S.A., kusjuures pooldav sõnavõtmine käis ainultki Ameerika kohta. Lõpulik otsustamine sünnib muidugi 6. konverentsil, mis peetakse 1931 sügisel Austrias, Salzburgis. Samal ajal, kohe enne ehk pärast seda, astub kokku esimene rahvusvaheline roverskauteide jamboree Kanderstegis. —n.

Inglismaal, Brownsea saarel, kus B.-P. pidas teatavasti esimese poiste laagri skautliku programmi alusel ja millele järgnes 1908 org-i asutamine, sinna tulid juulikuul kokku Baden-Powelli kutsel need mehed, kes poistena sellest laagrist osa võtnud. Kokkutulejaid oli 32-st poisist 11 meest kõigist Inglismaa nurkadest. Suure liikumise hälli mälestuse alalhoidmiseks püstitati sinna eriline mälestuskuju ja tahvel.

Hundipojad asutati Põhja-Ameerikas.

Pikemat aega tunti U.S.A. skautide org-is tarvidust ka nooremate poiste kasvatamisele skautliku skeemi alusel. Euroopa eeskujust õhutatuna alustati eeltöid ja tänavu sügisel peeti rida näitlikke koos-

olekuid Ameerikas seni puudunud hundi-poegluse üle. Kava sarnaneb meilgi tarvitatavale, samuti valitseb ühtlus vormis.

TOIMETUSELT

Emapäeva heategu „Eesti Skaudile“.

Paide skautide maleva Emapäeval tuli kavade müügist 8 kr. sisse. See raha määrati eelmise aasta eeskujul toetuseks kehvematetele skautidele „Eesti Skaudi“ tellimiseks.

Orava-Onu.

Lugejaile.

Käesolev number on toimetatud skm. H. Paalmann'i ja nskm. R. Papp'i poolt. Peatoimetaja puudumise tõttu ei ole teada kas mõned varem sissetulnud kirjutised ja teated veel avaldamata, küll aga on toimetajad neile dets. kuu lõpupoolel saabunud materjalidest jätnud osa kõrvale ja osa edasi lükanud, kas teadete aegumise ehk ruumipuuduse pärast. Kahjuks ei jõudnud jõulunumber pühiks valmis, mida lugejaid lahkel vabandada palume, sest tööd tuli teha täiesti ootamatult, ilma et oleks keegi varem järjekindlalt asja juures olnud. Samuti paluti meid vabandada Emapäeva numbris leiduvaid trükivigu, milline olukord tekkinud peatoimetaja ootamatuske haigestumise ja käsikirjade hilise saabumise tagajärjel.

Ka järgmise numbril toimetamine teostub Tallinnas, mispärast palume „E. Sk.“ toimetuse ja kolleegiumi liikmeid adresseerida endi kaastööd: Tallinna, Väike Karja 12. Palume kõigilt kaastöötajailt eriti rohkelt ja sisukaid kirjutisi järgmiseks numbriks, s. o. 10. jaanuariks 1930.

Nii töötame enda ajakirja kasuks:

Malevad	Liigete arv	Antavad		Antud	
		Tellimised	Summa	Tellimised	Summa
Lääne	45	26	13.—	45	
Narva	198	110	55.—	58	
Nõmme	98	60	30.—	27	
Paide	158	88	44.—	55	
Petseri	20	13	6.50	15	
Pärnu	126	70	35.—		
Rakvere	98	60	30.—		
Saare	106	69	34.50	18	
Tallinna	336	204	102.—	11	
Tartu	321	181	90.50	50	
Valga	122	69	34.50	21	
Võru	86	50	25.—		
		1000	500.—	300	

Järgmine number ilmub 20. jaan. 1930.